

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Tárgyalja: PVB

Képviselő-testület

nyílt ülés, egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2011.január 21-i ülésére

RÉTSÁG VÁROS GAZDASÁGI PROGRAMJA

1. A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖR TÁRGYILAGOS ÉS TÉNYSZERŰ BEMUTATÁSA:

A képviselő-testület az önkormányzat 2011.évi költségvetési koncepciójának tárgyalása során 279./2010. (XI.25.) kt. határozatában egyebek között felkérte a polgármestert, hogy az önkormányzat gazdasági programját a képviselő-testület 2011.január havi rendes ülésére terjessze be. A gazdasági program az előterjesztés mellékletét képezi.

2. ELŐZMÉNYEK, KÜLÖNÖSEN A TÉMÁBAN HOZOTT KORÁBBI TESTÜLETI DÖNTÉSEK, AZOK VÉGREHAJTÁSA: (Az előző pontban részletezve)

3. JOGSZABÁLYI ALAPOK:

1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról

10. § (1) „A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:...

d) a gazdasági program, a költségvetés megállapítása..”

91. § ” (1) Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját és költségvetését.”

„(6) A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.

(7) A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

1. HATÁROZATI JAVASLAT:

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK ./2011.(I.23.) KT. HATÁROZATA

Rétság Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Önkormányzat gazdasági programját megismerte és jóváhagyja.

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK ./2011.(I.23.) KT. HATÁROZATA

Rétság Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Önkormányzat gazdasági programját megismerte és az elhangzott szempontok szerinti kiegészítésre visszaadja. Felkéri a polgármestert, hogy a módosított gazdasági programot terjessze a képviselő-testület soron következő ülése elé.

Felelős: polgármester
Határidő: 2011.február 18.

Rétság, 2011. január 11.

Előterjesztő:

Mezőfi Zoltán
polgármester

Záradék:

Hivatkozással az Ötv. 36.§ (3.) bekezdésére, a határozati javaslat jogszabálysértést nem tartalmaz.

Fejes Zsolt
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Rétság Város Gazdaságfejlesztési Stratégiájáról

(előzetes munkaanyag-vázlat)

Tisztelt Képviselő Testület !

A képviselő testület korábbi döntése alapján feladatul kaptam, hogy készüljön el a város gazdaságfejlesztési stratégiája. Szakértők és a kistérség munkaszervezetének bevonásával elkezdődött a munka, amelynek első fázisaként a dokumentum vázlata és egyeztetési menetrend javaslata készült el. Elfogadása után elkezdődik az érdemi párbeszéd az érdekelt vállalkozókkal és más szereplőkkel, akiknek javaslatai, véleménye beépül az anyagba. A dokumentum stratégiai szinten szintén tartalmazza majd a feladatokat, a javasolt projektek megvalósítási szintű kibontása nem képezi ennek a dokumentumnak a részét.

1. A stratégiai anyag bevezető része a következőket tartalmazza:

1.1 A dokumentum háttere és szerepe

Rétság Város Önkormányzata és a kistérség Munkaszervezete közösen készítették el ezt a gazdaságfejlesztési stratégiai dokumentumot, melyhez várjuk az Ön - mint a város részére fontos és meghatározó jelentőséggel bíró gazdasági vállalkozás, illetve mint felelősséget érző polgár véleményét. A dokumentum azt vizsgálja, hogy milyen gazdaságfejlesztési lehetőségei vannak közép és hosszú távon Rétságnak, melyek azok a kitörési pontok, amely a város és térség számára valódi gazdasági versenyképességet jelentenek.

Egy város és egy térség komplex gazdaságfejlesztéséhez természetesen hozzátartozik az infrastruktúra fejlesztése, környezetvédelem, szociális feladatok ellátása, a humán erőforrás fejlesztése, egészségügyi ellátás javítása is. E stratégia elsősorban a gazdaságfejlesztésre fókuszál. Feladata a város és térség számára a kitörési pontok meghatározása, és a cselekvési feladatokat kijelölése is. Ezek meghatározása egyrészt a 2007-2013 közötti NFT II. még hátra lévő fázisához, a meginduló Széchenyi Tervhez kapcsolódó konkrét projektek, megfogalmazásával kell hogy megtörténjen, továbbá ezzel összefüggésben a helyi KKV szektor, a befektetési lehetőségekkel és a helyi gazdaság erősítésével, helyi erőforrásokkal kapcsolatos sajtóterős projektek generálásával.

1.2 A program sajátosságai, jövőkép,

Az itt elkészült tanulmány néhány kiemelt programot tárgyal, mely hosszú távon biztosíthatja a munkahely-ellátottság növelését, az életszínvonal javítását, a lakható város kialakítását, a vállalkozások megerősödését, és a térség gazdasági karakterének meghatározását.

A program a partnerségre épül. A program megvalósítása csak úgy lehet sikeres, ha az önkormányzat partnerségben a vállalkozói szférával (amely a helyi gazdaság

meghatározója), a civil szervezetekkel, jelentősebb szervezetekkel, vállalkozásfejlesztési intézményekkel közösen, a kistérség egészét fejlesztendő területként kezelve, fenntartható módon valósítja meg a fejlesztéseket, hiszen a kistérség aprófalvai és az önmagában kis potenciállal rendelkező város együtt képes csak szerves fejlődésre.

1.2.1 A stratégia készítésének menete:

A korábban elkészült kistérségi területfejlesztési stratégia, kapcsolódó programok, a jelen helyzet elemzése alapján előzetesen készült a fejlesztési program munkaanyaga-vázlata. Az anyag tartalmazza a kitörési pontokat, hosszú távú célkitűzéseket, valamint a fejlesztendő területeket. A munkaanyag megvitatásra kerül a város és a térség meghatározó vállalkozóival, intézményeivel, illetve a lakosságnak is lehetősége nyílik véleményének kinyilvánítására, az erre létrehozandó internetes fórumon, illetve személyes találkozókön. Ezek után kerül sor az anyag véglegesítésére.

1.2.2 A város jövőképének fontosabb jellemzői:

1. megfelelő ellátást kínáló, jó társadalmi közérzetet, és igényes települési környezetet nyújtó város, amellyel lakói azonosulhatnak, környéke a vállalkozók befektetők és a turisták számára vonzerőt jelent.
2. Nagyságát, lélekszámát és kiterjedését tekintve kisméretű település, mely őrzi, ápolja tradicionális légkörét, szellemiségét, a kistérség többi településével partnerségben dolgozik, térségi központként,
3. Gazdasága diverzifikált, hálózati elemeket is tartalmaz,
4. Regionális-megyei közigazgatási és közszolgáltatási al-centrum és kistérségi centrum:

1.2.3 Főbb horizontális célok:

- Érték és emberközpontúság
- város megújítása,
- kulturális értékekre és tradicionális kézművesiparra, a térség agráriumára és értékeire épülő gazdasági versenyképesség,
- hálózati gazdaság – társadalmi partnerség.
- Innovatív gazdaságfejlesztés
- Magas specifikumú hazai hozzáadott termékek

1.3 A gazdaságfejlesztési program céljai, kitörési pontok meghatározása

1.3.1 Rétság városa gazdaságilag hosszú távon akkor lesz sikeres, ha:

- Kieépíti üzleti környezetét
- Pozitív telephelyi politika kialakítására törekszik

- Együttműködik a térségi vállalkozásokkal
- Kitorési pontjait települési és más partnereivel együttesen realizálja (pályázatok, támogatások, beruházások formájában)

1.3.2 Rétság– a jövő kihívásai

Az elmúlt években számos új beruházás, és fejlődés indult el a városban. Ezek gazdaságfejlesztő hatása csak a későbbiekben mutatkozik majd. Az elkövetkező időszak fontos feladata, hogy realizáljuk a programban azoknak a fő kitorési pontokat, amelyek alapján Rétság folytathatja korábban megkezdett versenyképes gazdaságfejlesztését- a megváltozott helyzethez igazodva. A program egyik fő kérdése, hogy a város és a kistérség hogyan kapcsolódjon a globális (hazai) hálózatokhoz, illetve piacokhoz, hogy ez által sikeres, dinamikusan fejlődő térséggé váljon.

1.3.4 Innovatív gazdaságfejlesztés-munkahelyteremtés

- „A kis- és középvállalkozások hitellel, tőkével és technológiával való segítése, és különösen a betelepült transznacionális vállalatokkal való termelési kapcsolatainak közvetlen támogatása, valamint a vállalkozások (adó)terheik csökkentése.
- A munkalehetőségek bővítésének támogatása.
- A vállalkozói szektor és a kutatás-fejlesztés összekapcsolása.
- A hazai magas hozzáadott értéket teremtő munkakultúrák – például a kézműves-manufaktúrák megőrzése és védelme.
- A magas hozzáadott értékű és sajátos hazai erőforrásokat kihasználó ágazatok – turizmus, informatika vagy biotechnológia fejlesztése.
- A közlekedési infrastruktúra fejlesztése, európai szintű logisztikai bázisokhoz való kapcsolódás.
- Az európai uniós források minél jobb kihasználása, és minél több ilyen forrásnak a termelő beruházásokba és infrastruktúrába való terelése.

1.3.5 Rétság- a következő 5-8 év gazdaságfejlesztési prioritásai:

A helyi adottságok figyelembevételével az alábbi kitorési pontokat fogalmazhatjuk meg:

- **Tradícióra épített gazdaságfejlesztés: hagyományos ipar-kereskedelm-szolgáltatás**
- **Innovatív gazdaságfejlesztés**
- **Turizmus - komplex turizmusfejlesztés**
- **Versenyképes mezőgazdaság**

- **A gazdaságfejlesztési programhoz komplexen kapcsolódó térségi programok (aktív telephelyi politika megvalósítása)**

2. A gazdaságfejlesztési program főbb pontjai illeszkednek a Kormány és az EU gazdaságfejlesztési céljaihoz, figyelembe véve a helyi sajátosságokat

2.1 Cél a tradíciókra építő innovatív és versenyképes gazdaságfejlesztés

A siker titka:

Az ENSZ Ipari és Fejlesztési Szervezete (UNIDO) szerint a siker legfontosabb tényezői a következők:

- *Kis- és közepes vállalkozások erős területi koncentrációja, egymáshoz való földrajzi közelsége,*
- *Ágazati specializáció*
- *A kis- és közepes vállalatok nagy száma*
- *A vállalatok közötti kooperáció,*
- *A vállalatok közötti erős, innovációra alapozott verseny.*
- *A társadalmi, kulturális identitás, amely elősegíti a gazdasági szereplők közötti bizalom kialakulását.*
- *A kis- és közepes vállalatok önszerveződésen alapuló intézményei, valamint*
- *A vállalkozásbarát helyi és regionális önkormányzatok, szervezetek.*

A kistérség gazdaságának két célnak kell egyidejűleg megfelelnie. Egyrészt magas és növekvő jövedelmeket kell biztosítani az ott élőknek, másrészt ezeknek a jövedelmeknek a lakosság minél szélesebb rétegei számára kell hozzáférhetőnek lennie, azaz törekedni kell a minél magasabb szintű foglalkoztatottság elérésére. E célok megvalósításának érdekében rövidtávon elsődleges feladat **az ipari bázis bővítése, új vállalkozások létrejöttének elősegítése mind belső, mind külső forrásból a megfelelő foglalkoztatottság elérése érdekében.**

A gazdaságfejlesztés terén Rétságnek, mint városnak sajátos szerepe van, mivel ún. „kapu” szerepet tölthet be a kistérség, a megye és a nagyvilág között. Rövidtávon elsősorban Rétságon várhatóak letelepedő, létrejövő vállalkozások, s csak hosszú távon várható, hogy a gazdasági fejlődés egyenletesebbé válik a kistérség egészében.

A rétsági kistérség gazdaságilag inkább a Közép-Magyarországi régióhoz kötődik, fejlesztési céljaiban ennek tükröződnie kell, kihasználva a fent említett „kapu” funkciót.

Ehhez kapcsolódó célok:

- A szolgáltatások kiemelt fejlesztése;
- A versenyképes ipari vállalkozások erősítése, új ipari termelői bázisok létrehozásának ösztönzése;
- A vállalati struktúra arányosabbá tétele, a középvállalkozások erősítése;

- A K+F szektor fejlesztése és az innováció-transzfer feltételeinek javítása

2.2 Erősségek és hiányosságok a térségi gazdaságban:

2.2.1 A SWOT analízis a korábban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia anyagából lett átvéve:

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Városi közigazgatási funkciók	Közúti közlekedés (nagy átmenő forgalom)
Kistérségi közigazgatási funkciók	Alacsony gazdasági aktivitás
Általános iskola, kiterjedt vonzáskörzet	Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek egységes arculatának hiánya
Óvoda	„Mágnes” üzletek hiánya
Sok zöldfelület	A szolgáltató szektor alacsony súlya
Jó közbiztonság	Hiányok a megfelelő turisztikai infrastruktúrában
Könnyű elérhetőség	Egységes városképhez szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek hiánya
Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
A város elérhetőségét javító közút-, és vasútfejlesztési programok	Nő a városon átmenő forgalom
Egységes akarat a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	Kereskedelmi áruházláncok „vevő-elszívó” hatása tovább növekszik
Kistérség többi településének együttműködési hajlandósága nő	A város kimarad a régióba szervezett turisztikai programokból
Az általános gazdasági környezet javul a vállalkozások számára	A külföldi és hazai tőke más országokba keres befektetési lehetőségeket
A városkép kialakításához szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek létrehozása	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást

Volt honvédségi laktanya

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Az épületek és a terület sokoldalú hasznosíthatósága	Korszerűtlen, a mai igényeknek nem megfelelő adottságú épületek

Tovább erősödnek a város kistérségi közigazgatási, egészségügyi funkciói	Alacsony érdeklődés a terület iránt
Idegenforgalmi adottságok	Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek hiánya
Könnyű elérhetőség	Kihasználatlanok a város turisztikai adottságai
Sok zöldfelület	Leromlott infrastruktúra, felújításra szoruló közműhálózat
Szennyezés mentes természeti környezet	Hasznosítatlan területek

Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
Város marketing eszközök alkalmazásával a terület iránti érdeklődést felkelteni	Tovább csökken az érdeklődés a terület iránt
Pályázati források a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	Szomszédos területek felértékelődése
Az általános gazdasági környezet javul a vállalkozások számára	Az elmaradó felújítások miatt rohamosan romlani kezd az épületek állaga
A fiatalok helyben maradását segítő szolgáltatások működtetésére alkalmas épületek (bölcsőde, óvoda, gyermekfelügyelet)	A külföldi és hazai tőke más országokba keres befektetési lehetőségeket
	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást

A városközponton kívüli terület

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Rekreációra alkalmas területek	Stagnáló gazdasági aktivitás
Élhető kisvárosi környezet	Lakás célra alkalmas területek hiánya
Jelentős kiterjedésű zöldterület	Úthálózat minősége
Gazdaságfejlesztésre alkalmas övezet	Hiányoznak a fiatalok helyben maradását segítő szolgáltatások (bölcsődei, óvodai férőhelyek számának növelése, gyermekfelügyelet)
Kezdeményezőkézség a lakosság és a képviselőtestület részéről	Turisztikai infrastruktúra hiánya
	Városmarketing stratégia hiánya
Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
Építési célokra alkalmas területek kijelölése	A mindennapi megélhetést segítő szolgáltatások kiépülésének hiánya miatt tovább nő a várost elhagyó képzett, elsősorban fiatal lakosok száma
Pályázati források bővülése a városkép	A szomszédos településekről alacsony

és az infrastruktúra fejlesztéséhez	státuszú családok költöznek be az elértéktelenedő ingatlanokba
Élénkülő gazdasági környezet, növekvő építési kedv	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást
A fiatalok helyben maradását segítő intézkedések (bölcsődei, óvodai férőhelyek számának növelése, gyermekfelügyelet)	

Egy kistérségben előállított jövedelem egyrészt elválaszthatatlan az ott működő vállalkozások versenyképességétől, másrészt legalább olyan fontos a magas arányú foglalkoztatottság megteremtése. Emellett a vállalkozások versenyképességének növelésével biztosítani lehet a munkahelyek fennmaradását hosszú távon, így a foglalkoztatás biztonságát.

2.2.2 Kapcsolódó fejlesztési célok:

A fejlesztési célban megfogalmazottak megvalósulásának számos kapcsolódó feltétele van. Ezekre a folyamatokra a kistérségnek több-kevesebb lehetősége van hatni. A kistérségen kívüli (külső) tőke letelepítését nagyban elősegítheti egy hosszú távra szóló kistérségi marketing tevékenység, melynek keretében intézményesített külkapcsolatok, megteremtésére van lehetőség. Ebben a kistérségbeli önkormányzatoknak aktív szerepet kell vállalniuk. Fontos feltétel még, hogy a kistérség településeinek közötti elérhetősége javuljon. A beszállítói kapcsolatok kiépítéséhez alapvető a kistérségben a különböző minőségbiztosítási, minőségtanúsítási rendszerek elterjedése, hisz ennek megléte alapvető elvárás egy beszállítóval szemben. Emellett elősegítheti a beszállítói hálózatok kialakulását, a vállalkozások kapcsolattartását **egy kistérségi szintű információs rendszer kiépítése.**

3. AZ OPERATÍV GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAM ELEMELI:

3/I. Tradícióra épülő gazdaságfejlesztés

GF 1. Ipari park gazdaságfejlesztése

GF.1.1 A Rétsági Ipari Park, növekedés után átmeneti-stagnáló szakaszban van.

A hazai ipari parkok mintegy 1/2-e lépett a fejlődés fázisában, ebből 2001-ben 33 ipari park volt, amelyik elérte a kívánt érettségi szintet, további 38 ipari park amely a növekedési szakaszba lépett, azaz a betelepült vállalatok száma már elérte a tízet, de a foglalkoztatottak száma még 500 fő alatt van, vagy fordítva, a foglalkoztatottak száma már 500 fölé emelkedett, de a betelepült vállalatok száma még tíznél kevesebb.

Ezeknél az ipari parkoknál van fontossága, hogy innováció vezérelte szolgáltatásokat, vállalkozásokat lehessen letelepíteni, illetve az innováció vezérelte gazdaságfejlesztési modell

forrás: Gazdasági Minisztérium – Regionális Gazdaságfejlesztési Helyettes Államtitkárság 2001

GF.1.2 A jelen kihívásai

Az ezredfordulóra azonban **lezárult az ipari parkok fejlődésének** - első generációs ipari parkokkal jellemezhető - **extenzív szakasza**. Az új évtizedben már újfajta kihívások állnak a magyar gazdaság előtt és az ipari a parkoknak is ezekre az új kihívásokra kell választ adniuk:

Az új évtized gazdasági kihívásaira csak új típusú, úgynevezett második generációs ipari parkok adhatnak valós válaszokat. Ezekben a **második generációs ipari parkokban** - a befektetési és területfejlesztési szempontok mellett, - egyre inkább **az innováció, a kutatás-fejlesztés, a modern technológia és a térségi gazdaságszervezés kerül előtérbe**. Ezáltal a már működő ipari parkok számára egyfajta út kínálkozik:

- olyan **minőségi fejlesztések megvalósítása**, amelyek révén ezek az ipari parkok - a betelepülő vállalkozások növekedésével és számának gyarapodásával - koncentrált ipari bázisokká válnak, elindulhatnak a **második generációs ipari park kialakulása felé**.

Ezek alapvető fajtái:

- **innováció-orientált ipari parkok,**
- **logisztikai központok,**
- **technológiai inkubátorházak és innovációs központok,** valamint
- **innovációs transzferközpontok kialakítása**

A rétsági ipari park ezek közül a.....

GF.1.3 Ipari park profiljának kialakítása és továbbfejlesztése

- Az ipari park profilírozásával erősíteni kell a kistérség iparára jellemző egyedi arculatot.
- Az ipari park profilírozása a meglévő és működő iparágakra, a tradícióra, az iparágak versenyképességének alakulására.
- A kistérség vezető iparágának (nemfém ásványi termékek gyártása) mellett a textiliparra, gépiparra, műszergyártásra, építőiparra és bizonyos mezőgazdasági termékek feldolgozására is koncentrálni kell.
- Az azonos profilú cégek letelepítésének ösztönzésével elő lehet segíteni a helyi vállalkozások által alkotott hálózatok kialakulását.
- A specializáció megfogalmazásán túl, rövidtávon a döntő hangsúlyt az ún. „kemény” tényezők megteremtésére kell helyezni, azaz a megfelelő telephelyek infrastruktúrájának és a kiszolgáló intézményeknek a létrehozására.

- A letelepedő vállalkozásoknál előnyben kell részesíteni a külföldi, illetve az erős külföldi kötődést felmutató vállalkozások letelepedését, melyek a megfelelő tőkeellátottság és piaci kapcsolatok mellett fejlett technológiával és gazdálkodási, szervezési ismeretekkel is rendelkeznek, illetve beszállítói hálózat kialakítását tervezik.

A program célja szerint, a **Rétsági ipari park** profilja a térségben egyedi lesz, nagyobb volumenű helyi nyersanyagot, több képzett munkaerőt, nagyobb piacot, vagyis vonzóbb befektetést kínál, kisebb helyi konkurenciával.

- Az ipari park profil fejlesztésével erősíteni kell a kistérség iparára jellemző egyedi arculatot.
- Figyelemmel kell lenni a helyi ipari tradíciókra, a feldolgozandó helyi alapanyagokra, mezőgazdasági termékekre, a munkaerőre, a képzési és kutatási lehetőségekre, a helyi szolgáltatásokra, a fenntartható fejlődés kereteire, az infrastruktúrára, ezek fejlesztési lehetőségeire, mindezek elemzésénél viszont számba kell venni a szomszédos kistérségek adottságait és ipari parkjaik profiljait. Ez a helyi iparfejlesztés mellett a szomszédos ipari parkokkal való együttműködést és egymás erősítését is szolgálja kell.

GF.1.4 Ipari park fejlesztése, bővítésének előkészítése

Az ipari park fejlesztése folyamatos feladat. A magyarországi tapasztalat az, hogy megfelelő elő-közművesítéssel és korszerű belső úthálózattal kialakított, s így előkészített "zöldmezős" területen létesítenek szívesebben a befektetők ipari üzemet. Az előkészítéshez jelentős nagyságrendű saját erő és külső támogatás szükséges.

Az Ipari Parkon belül a betelepülő vállalkozások egyedi igényeinek, valamint a gazdasági trendek alakulásának megfelelően folyamatosan felül kell vizsgálni a vállalkozások számára nyújtott szolgáltatások körét, különös tekintettel a vállalatok innovációs készségének fejlesztésére. Természetesen a létrejövő bővítéseknek, az új telephelyek kialakításának szervesen kell illeszkedniük a már meglévőkhöz, azonban a bővítések tervezésekor különös figyelmet kell fordítani a gazdasági tevékenységek térbeli kiegyenlítésére. A fejlesztésekhez a kistérség ipari parkja által megszerzett tapasztalatokon felül az Ipari Park Partnerségi Program keretében más – térségünkben található és nyugat-európai – ipari parkok tapasztalatait is fel kell használni. Az ipari tevékenység egyenletesebb eloszlását biztosítandó, az új ipari telephelyek kialakításánál fel kell használni a jelenleg használaton kívüli, elhagyott ipartelepeket, és egyéb létesítményeket. Rétságon a volt LAKTANYA és a kapcsolódó GYAKORLÓTÉR jelent lehetőséget és feladatot a jelenlegi ipari parkon kívül. Természetesen ezek esetében a felújítás és a benépesítés tekintetében kistérségi összehangolásra van szükség.

GF.1.5. Az Ipari park fejlesztése, korszerű ipartelepek kialakítása

Az ipari park fejlesztése nem állhat meg, hiszen a helyben működő ipari vállalkozások bővülési igénye mellett a legfejlettebb technológiát képviselő befektetők számára is kínálatot kell biztosítani, lehetőséget biztosítva a legújabb technológiák e módon történő letelepedésére is

A Kistérség társulás középtávon összehangolt építésügyi és adópolitikával segítheti a helyi ipari jellegű telephelyek, műhelyek kialakulását (bizonyos feltételekhez kötve). A kistérségi társulás középtávon kisebb, hosszú távon nagyságrenddel nagyobb társfinanszírozással segíti a fejlesztési cél megvalósulását. Ehhez feltételezés, hogy hosszú távon jelentősen növekszik a helyi forráslehetőségek aránya, valamint az EU általi támogatás.

GF.2 Beszállítói hálózatok megteremtése

A helyi vállalkozások – amelyek a termelésben is, de legfőképpen a foglalkoztatottságban töltenek be különleges szerepet – döntő többsége a helyi, regionális piacon tevékenykedik. A globális versenyben legtöbbször csak közvetetten, a multinacionális cégeken keresztül, beszállítóként vesznek részt. Azonban a beszállítókkal szemben igen magasak a követelmények. Egyrészt szükség van a kistérségben a beszállítói szerepre potenciálisan alkalmas vállalkozások felmérésére, a beszállítói státusz elnyerésének segítésére. Másrészt a Kistérségnek – elsősorban tanácsadással, vállalkozói központ létrehozásával – segítenie kell a követelményeket nem teljesítő vállalkozásokat, hogy azok is képesek legyenek a beszállítókkal szemben támasztott – főleg minőségi - követelményeket teljesíteni.

GF.3. Klaszterek szerepe a térségi gazdaságfejlesztésben

GF.3.1 Rétsági klaszterközpont: A térségi klaszterek szerepe a kistérségek-megyék és a kis-és középvállalkozások fejlesztésében

A klaszterek egészen új inkubációs intézményként jelentek meg a hazai regionális intézményfejlesztési palettán. A klaszter eredeti értelmében a benne lévő és minden tekintetben önálló vállalkozások laza szövetsége, az adott termelési vertikumba tartozó vállalkozások és szervezetek önkéntes együttműködése, alapvetően polgárjogi szerződési hálózat közös célok elérése érdekében. **Együttműködés-hatékonyság**

A feladat célja:

Feltérképezni, hogy a kistérségben milyen potenciális tagjai és együttműködői lehetnek egyes jövőbeli iparági/gazdasági klasztereknek, azaz el kell készíteni a Kistérség klaszter-szemponthú vállalkozási térképét. Részletes gazdasági elemzések után meg kell határozni a lehetséges csoportosulások határait. Ki kell választani azt a szervezetet (klaszter-bróker), amely a megfelelő tapasztalatok birtokában hivatalosan is menedzseli a régióban a klaszterek kialakulását.

GF.4 Gazdasági szolgáltatások és a munkaerő fejlesztése

A város és térsége az urbanizált térségek közé tartozik, ami a munkaerő, valamint az infrastruktúra koncentráltága révén megfelelő bázisul szolgálhat a szolgáltató szektor számára. Ezt erősítheti a fejlődő ipari tevékenység által keltett - szolgáltatások iránti – kereslet. A kereslet növekedésével a - jelenleg még erőtlen - szolgáltatási szektor gyors növekedésével, képzett munkaerő-igényével lehet

számolni, lévén ez a szektor az egyik legdinamikusabban növekvő gazdasági ág az EU-ban is.

GF.4.1 A vállalkozások indításának megkönnyítése.

A vállalkozások egy része - különösen a kisebb településeken - nem jut hozzá megfelelő infrastruktúrához, nem rendelkezik kellő gazdálkodási, jogi, pénzügyi ismeretekkel és nincs megfelelő telephelye. Inkubátorházak létesítése és működésük támogatása segítséget jelenthet az infrastrukturális gondok megoldásában, mely meghatározott ideig kedvezményesen biztosít hozzáférést a szükséges eszközökhöz és szolgáltatásokhoz a kedvezményezett vállalkozók számára. Ez főként azokon a településeken érdemel figyelmet, ahol ezzel bizonyos hiányzó szolgáltatók letelepedését lehetne elősegíteni.

Célszerűen a Város hasonló feladataira létrehozott intézményi egységét, vagy a már működő kistérségi munkaszervezetet kell mindezzel megbízni, amely - kapcsolt feladatként - látja el ezeket a szolgáltatási feladatokat-központi pályázat kiírása várható ebben az évben ennek támogatására.

GF.4.2 A gazdasági szolgáltatások és a szakképzés korszerű intézményi formáinak megteremtése (VÁLLALKOZÓI/INKUBÁTOR HÁZ létrehozása)

A gazdaság fejlődése a szakképzett munkaerő és a korszerű gazdasági szolgáltatások iránti igény növekedésével jár. A versenyképesség megőrzése megkívánja, hogy a gazdasági szolgáltatások naprakészek, a szakképzés előremutató legyen. Ennek versenyképes szinten történő kielégítése csak szervezett, fejlett intézményi keretek között lehetséges, ahol a képző bázis és a technikai eszközök szintje mindenkor megfelel a kor igényeinek. Szükséges ezért ezen intézmények fejlődését, a szolgáltató cégek megtelepedését különböző eszközökkel ösztönözni, hogy a kistérség ipara képes legyen versenyelőnyeit folyamatosan megújítani

A vállalkozói ház létrehozásának célja:

A városban egy olyan vállalkozói ház létrehozása, mely

- műszaki infrastruktúrával segíti a kezdő vállalkozásokat
- tanácsadással látja el a város és térség vállalkozásait
- Pályázati tanácsot nyújt
- Egy helyen van a vállalkozásfejlesztésben érdekelt összes alapítvány, holding, térség vállalkozásfejlesztési Kht
- Segíti a vállalkozásokat az adminisztratív (hatósági) ügyintézésben – kvázi egyablakos ügyintézését valósít meg.
- Hosszú távon segítséget nyújt a pályázatok lemenedzselésében.

GF.5 Kézműves Rétság

A kézműves paradigma – Európa sikerrégióinak titkos receptje.

A kézműves paradigma alapvetően a helyi erőforrások aktivizálására és a meglévő termelési hagyományok modernizálására támaszkodik. Ez a fejlődési modell tehát egy keret, amit a térségnek és a helyi szereplőknek kell tartalommal kitölteniük. Ennek a „kézműves Magyarországnak” a kulcsa a helyi cselekvés, ami nem helyettesíthető és nem helyettesítendő központi struktúrapolitikával, vagy kampányjellegű programokkal, hanem csak **szívós és kitartó szervező munkával**. A kézműves Magyarország stratégiája alapvetően regionális (térségi) adottságok felismerésére, valamint a lehetőségek helyben való feltárására és kihasználására épül, de mégis fontos kiemelni azokat a termékcsoportokat, amelyek stratégiai eséllyel indulhatnak a jövő sikeres megvalósításához:

A turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások és termékek csoportja

A design-ipar

Biokertészet

Modernizált népi iparművészeti ipar

A finommechanika és a kutatás fejlesztés.

GF.5.1 Rétság a térség kézműiparának marketing és logisztikai központja

A kézműves ipar a jövő Rétságának egyik fő kitörési pontja lehet

- Évszázados tradíciókra nyúlik vissza a térségben
- Nemzetközileg ismert
- Még ma is hagyománya van
- Értékteremtő (művészet, kultúra, gazdaság, városimázs, turizmus)
- Helyi adottságokra épít, tovább helyi munkaerőt foglalkoztat

3/II. Innovációra épülő gazdaságfejlesztés

A globalizálódó gazdaságban tapasztalható verseny számos jellemzője eltér a korábbi évtizedekben megfigyelt nemzetközi versenytől. Ahhoz, hogy egy vállalkozás versenyelőnyre tegyen szert, a korábban megszokottaktól eltérő stratégiát kell alkalmaznia.

A konkrét hosszú távú teendők nehezebben határozhatók meg, hisz azok erősen függnék attól, hogy a cél sikeres lesz-e középtávon. Főleg külföldi tőkére lehet számítani az ipar versenyképességének erősítésében, s a tőke szándéka hosszútávon kérdéses, nehezen tervezhető előre a kistérség számára. Összefoglalóan azt lehet elmondani, hogy célja egy fenntartható, versenyképes vállalati hálózat létrehozása. Erre lehetőséget biztosít egyrészt Budapestnek, mint jelentős kutatói bázisnak a közelsége, valamint az, hogy Rétságon

informatikusképzés folyik, s a város elkezdte az integrált városfejlesztést az E közigazgatási kiépítését.

A város és térsége erősségei:

- A város és térsége az urbanizált térségek közé tartozik, ami a munkaerő, az infrastruktúra és a szolgáltatások koncentrátságát és színvonalát jelzi.
- A hagyományos feldolgozóipari ágazatokban működő KKV-k számottevő innovációs készséggel rendelkeznek.
- Rétságon informatikai-képzés folyik.
- A külföldi tőke helyi iparba fektetett része fejlett technológiát, munkahelyeket és biztos piacokat jelent az iparban.
- Információs rendszer kiépítése Rétságon és az E-közigazgatás.

A város és térsége gyengeségei:

- Egyelőre nem jelent meg a fejlett iparra jellemző tudás-intenzív szektor.
- A felsőfokú műszaki képzés hiánya versenyhátrányt jelent a térség számára a tudásintenzív és magas technológiát alkalmazó befektetők letelepedésénél és a műszaki innováció kibontakozásában.
- A kutatási és technológiai fejlesztési tevékenység a kistérségben – egy-két vállalkozást kivéve – nem jellemző, az innovációs tevékenység visszafogott, nincs intézményi háttere.
- A számítógépek – különösen a személyi tulajdonú – használata és az internetes kapcsolat a fővároshoz képest rendkívül alacsony.

A város és térsége lehetőségei:

- Az ország döntési centrumaihoz való közelség elősegítheti a kistérség gyorsabb fejlődését, az erőforrások kistérségbe áramlását.
- Budapesti és Gödöllői kutatóintézetek és K+F bázis az alkalmazott kutatásokban könnyen kihasználható, így a tudásintenzív iparágak fejleszthetőek.
- Erősödő régió többletforrásokkal.
- EU-s és hazai szélesedő fejlesztési források.

A város és térsége fejlődésének veszélyei:

- A globalizáció erősödésével csak a nemzetközileg is versenyképes termékeket gyártó vállalkozások tudnak hosszú távon fennmaradni, amihez a feldolgozottság (K+F, innovációs tevékenység) növelése szükséges, ez képzett munkaerőt igényel, a képzetlen munkaerő továbbra is foglalkoztatási gondokkal küzd.

IN.3.1 A tudásalapú gazdaság fejlesztése

Az utóbbi másfél évtizedben világszerte új gazdasági ágazatok kerültek előtérbe: az informatika, a biotechnológia, a környezetvédelmi ipar, a design és a média. Közös jellemzőjük, hogy az előállított termékben vagy szolgáltatásban, a hagyományos ágazatokhoz képest jóval nagyobb a tudás, a kutatás-fejlesztés szerepe.

A program céljai

Az alprogram legfontosabb célja, hogy a rétsági kistérségben

- új, tudásigényes és a környezetet nem terhelő gazdasági ágazatok letelepítésével járuljon hozzá a régió gazdaságának több lábra állásához, diverzifikálásához,
- támogassa a tudásalapú gazdaság letelepedéséhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtését, és
- segítse elő a tudásalapú gazdaság megerősödését.

A program eszközei

Az intézményfejlesztés:

- a tudásbázis intézményi háttéréhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése, valamint
- az innovációs központok és a tudásalapú gazdaságra épülő ipari park fejlesztése.

Az ágazati fejlesztés:

- a kis- és középvállalkozói szektor fejlesztése a "turisztikai háttérparban", az egészségiparban, valamint a kerámiaiparban.
- a biotechnológiai, környezetvédelmi és egészségipar fejlesztése, valamint
- a modern információs és kommunikációs eszközökhöz való hozzáférés javítása a lakosság és a vállalkozások körében.

IN.3.2 A biotechnológiai és a környezetvédelmi ipar fejlesztése

A biotechnológiai és a környezetvédelmi ipar napjaink leggyorsabban fejlődő ágazatai közé tartozik, növekedésük alig marad el az informatikától és a médiától.

IN.3.3 Egészségipar fejlesztése

Egészség-ipari klaszter (NFT II: 2007- 2013)

A program célja: a lakosság egészségi állapotának javítása

Beavatkozási irányok

- Egészséges környezet biztosítása – egészséges munkahelyi- és lakókörnyezet
- Rekreáció lehetőségének megteremtése – szabadidős infrastruktúra, közkulturális infrastruktúra
- Gyógyturizmus
- Korszerű, munkaerőpiachoz igazodó szakemberképzés és folyamatos továbbképzés
- K+F tevékenységek támogatása
- Innovációbarát környezet kialakítása
- Korszerű népegészségügyi szolgálat kialakítása
- A közegészségügyi szolgálat fejlesztése, ide értve a gyors reagálást biztosító
- feltételek kialakítását is
- Egészségfejlesztési rendszer kialakítása

- Egészségmegóvás előmozdítása (dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rendszeres sportolás, egészséges életvitel és táplálkozás, lelki egészségvédelem)
- Korszerű engedélyeztetési, regisztrációs és szakfelügyeleti rendszer kiépítése

Potenciális programok,, projektek :

A kistérségi egészségügyi rendszer kialakítását célzó kapcsolódó projektek:

IKSZT – multifunkcionális közösségi házak integrált közszolgáltatások (egészségügyi, szociális, kulturális, foglalkoztatás, oktatás) biztosítása az esélyegyenlőség csökkentésére a hozzáférhetőség növelésével

Sürgősségi ellátás fejlesztése (SOS) – a sürgősségi ellátás egységes, országos, regionálisan szervezett rendszerének megteremtése, a sürgősségi ellátáshoz való esélyegyenlőség feltételeinek létrehozása

Szükségletekhez igazított Rendelő és Kórházstruktúra – a lakosság egészségügyi szükségleteihez igazított járó- és fekvőbetegellátás működésének javítása,

Egészséginformációs Központ (EIK) – A kistérségi ellátórendszer informatikai és kommunikációs igényeit valamint az irányítás és szakfelügyelet igényeit kiszolgáló IKT rendszer, amely az általa gyűjtött adatok epidemiológiai elemzése alapján meghatározhatja a kistérség lakosságának egészségügyi ellátási szükségletét, és helyzetét,

IN.3.4 Az innováció erősítésének elősegítése

A különböző térségek és a gazdasági szervezetek között a gazdaság célokért, befektetőkért folytatott versenyben - hosszú távon - az innovatívabbak jóval eredményesebbek. Az innovációs készség fejlesztése, annak elősegítése tehát kistérségi érdek.

Az innováció gyakran tudományos kutatással, menedzseléssel, piackutatással, többletfinanszírozással, információ kezelésével, stb. jár, amelyek gyakran leküzdhetetlen akadályt jelentenek az innováció egyes szereplői számára, s így sok ötlet megveszendőbe.

Az innovációs tevékenység támogatására létrehozott intézmény a kistérség versenyképességének növeléséhez igen nagymértékben hozzájárulna, amit kívánatos lenne összekapcsolni a technológia-transzfer és a vállalkozásokat segítő centrum tevékenységével, gyakorlatilag egy szolgáltató intézmény működtetésével. Az innováció a leggyakrabban a gazdasági szférában realizálódik, így a várható eredmények arányában a költségeket is ennek megfelelően kell vállalni. A város és a társulás kezdeményező szerepe és támogatása – különösen a kezdeti időben – az intézmény megvalósulását nagyban elősegítheti.

Technológiai transzfer létrehozása

A vállalkozások innovációs fogadókészségének javítására, valamint olyan intézmény kialakítása, amely hatékonyabbá és gyorsabbá teszi a technológiai transzfert, azaz a technológiának, ill. a technológiai ismereteknek a kutatási-fejlesztési helyről az alkalmazás, vagy a hasznosulás helyére való átkerülését, összefogja a kistérségben

keletkező ismereteket, valamint igény esetén segít a megfelelő technológia megtalálásában.

Cél a kistérségben lévő mikro- kis- és középvállalkozók innovativitása, s ezáltal versenyképességük növekedése.

Ennek eredményes megvalósulásához két egymással párhuzamos feltételnek kell egyszerre teljesülnie. Egyrészt szükség van a vállalkozások már korábban említett innovációs fogadókészségének javítására. Másrészt szükség van olyan intézménynek a kialakítására, amely hatékonyabbá és gyorsabbá teszi a technológia-transzfer, azaz a technológiának ill. a technológiai ismereteknek a kutatási-fejlesztési helyről az alkalmazás vagy a hasznosulás helyére való átkerülését, összefogja a kistérségben keletkező új ismereteket, valamint igény esetén segít a megfelelő technológia megtalálásában.

IN.3.4.1 Az innováció erősödésének elősegítése

Az innovációs fogadókészség megteremtésében a kistérségének oktatási, képzési, és informatikai típusú többlet feladatai lesznek, míg az innovatív viselkedés kialakításában marketing típusú feladatok is jelentkeznek.

A különböző: gazdasági szervezetek és a térségek között a befektetőkért folytatott versenyben hosszú távon, azok a térségek és települések lesznek eredményesek, melyek innovatívabbak. Az innovatív készség fejlesztése, annak elősegítése tehát kistérségi érdek. Az innovációs tevékenység támogatására létrehozott intézmény a kistérség versenyképességének növeléséhez igen nagymértékben hozzájárulhat, amit kívánatos összekapcsolni a technológiai transzfer és a vállalkozásokat segítő vállalkozói ház (Vállalkozói központ) tevékenységeivel, gyakorlatilag egy szolgáltató intézmény működtetésével.

IN.3.4.2 Innováció-orientált ipari park fejlesztése

Az innovációs szolgáltatások minőségi fejlesztésével a jelenlegi ipari park egy része új típusú, fejlettebb, innováció-orientált ipari parkká alakulhat át. Az ilyen ipari park:

- **fejlett szolgáltatásokat nyújt** mind az ipari parkban letelepedett vállalkozásoknak és intézményeknek, mind pedig az ipari park környezetének,
- szolgáltatásaival elősegíti a **csúcstechnológiát** alkalmazó vállalkozások betelepülését, amelyek egyúttal – az egyetemi, akadémiai intézmények megrendelőiként – már a kutatás-fejlesztés területén is keresleti piacot támaszthatnak,
- szoros innovációs és információs kapcsolatot tart fenn a **kutatási-fejlesztési intézményekkel**, továbbá
- önálló, szakmai és gazdasági szempontból egyaránt életképes, piaci és technológiai információkat közvetítő **informatikai hálózattal** rendelkezik.

3/III. Turizmus fejlesztés

A turizmus fejlesztésének fontossága a kistérségben:

A turizmus az egyik legdinamikusabban fejlődő „iparág”, amely a gazdaság csaknem minden ágazatára serkentőleg hat, és a foglalkoztatottságot is javítja. Fontos tehát

felkészülni, hogy a kistérség turisztikai adottságait minél jobban kamatoztathassa. Alapvető kiindulási pont Budapest közelsége, amely megfelelő turisztikai kínálat esetén jelentős látogatói bázist jelenthet.

A térség turizmusában elsődlegesen azokat a vonzerőket kell figyelembe venni, amelyek a kistérséget megkülönböztetik európai, országos, regionális környezetétől. Mivel a kistérség településeinek mindegyike karakteres, elengedhetetlen, a másság lényegének karakteres megfogalmazása, – a karaktereket és a vonzerőt erősítő - turisztikai termék- és szolgáltatásfejlesztés.

A program első lépése, a meglévő turisztikai értékek jobb értékesíthetősége érdekében termékláncok, programcsomagok kialakítása. Emellett újabb értékek feltárása és a meglévők vonzóbbá tétele – beleértve a gyógy- és egészségturizmus fejlesztést –, majd hosszú távon az igényes turisták fogadása feltételeinek megteremtése.

A város és térsége erősségei:

- *A kistérség centruma olyan város, amely rendelkezik a legtöbb intézménnyel és szolgáltatással, ami a kistérség színvonalas ellátásához szükséges.*
- *A közművelődési feladatok ellátásához, a kistérség minden településén megvannak az alapvetően fontos intézmények; .*
- *Öntevékeny művészeti csoportok, számos aktív civil szervezet és eredményes sportklub erősíti a lokálpatriotizmust.*
- *Gazdag nemzetközi kapcsolatok.*
- *Országos és nemzetközi jelentőségű vonzerővé fejleszhető turisztikai adottságok.*
- *Gazdag jó minőségű vízkészletek (ivóvíz, öntözővíz, felszíni álló- és folyóvizek).*
- *A kistérség területén feltárható 60 °C-nál melegebb termásvíz és gyógyvíz.*
- *Értékes védett területek és táji értékek, gazdag élővilág.*
- *Jó környezeti és természeti adottságok, kiemelkedő környezetvédelmet szolgáló beruházásokkal.*
- *Minden település rendelkezik közúti és/vagy vasúti összeköttetéssel.*
- *Jó színvonalú telefonellátottság,*
- *Jelentős az erdős területek aránya*

A város és térsége gyengeségei:

- *Kevés a színvonalas sportlétesítmény.*
- *Növekszik a parlagon hagyott területek aránya.*
- *A turisztikai tevékenység összehangolatlan, a létesítményi feltételek még nem alakultak ki teljesen.*
- *Az utak átlagos terhelése meghaladja a megyei átlagot, jellemzőek a nyomvályús szakaszok és a mellékutakon elégtelen a burkolatszélesség.*
- *Vasútvonalak kiépítettsége, műszaki állapota, elavult, a szolgáltatás színvonala elégtelen, Rétság és Romhány vonatkozásában megszűnt a vasúti közlekedés.*

Kapcsolódó fejlesztési célok a turizmus fejlesztésében:

Az önkormányzati és a civil szférának is érdekében áll a turizmus fejlesztésének elősegítése, hiszen ezáltal a kistérség egésze fejlődik. Az önkormányzati szféra a

vállalkozói környezet jobbítására vállalkozhat, de a közös célok eléréséért a kapcsolódó célok megvalósításában is vállalhat nagyobb szerepet különösen, ha a kistérség turizmus által érintett szereplői a közös fejlesztési pénzalaphoz érdekeltségüknek megfelelően hozzájárulnak.

- A közszféra és a magánszféra közötti kapcsolat javítása.
- A turisztikai szaktudás és szolgáltatások minőségének fejlesztése.
- A természeti értékek megóvása, bemutatása.
- Kulturális és építészeti örökség megőrzésének támogatása.
- Kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése (pl. közlekedési infrastruktúra, sportlétesítmények).
- Hatékony kistérségi marketing.

A Turizmusfejlesztés adottságai a rétsági kistérségben:

A turizmus **interszektorális ágazat**, a sikeres működéshez a gazdasági élet több szektorának, képviselőjének együttműködése szükséges (egészségügy, művelődésügy, környezetvédelem, vállalkozói szféra...).

Az együttműködést meg kell teremteni a régiós partnerekkel is, hogy a kialakított arculat illeszkedjen a környező kistérségek adottságaihoz, és azokkal együtt erősítse a régióba irányuló utazási kedvet.

Rétság idegenforgalmi arculatának kialakításakor hagyományos értékeinkből kell kiindulnunk.

□ **Rétság, az európai város.** várja az ideérkező turistákat.

□ **A művészet térségi centruma:**

a város történelmi és szellemi örökségének megújítása, továbbá a fejlett művészeti élet: képzőművészet adta potenciál kihasználása.

□ **Gyógyturizmus: magas színvonalú gyógyellátás a belváros szívében.**
Színvonalas környezet –városközpont közelsége, a volt laktanya városképi jelentőségű rehabilitációjának megoldásával.

□ Pusztaszántó **üdülőterület rehabilitációja:**

mederkotrás, szúnyoggyérítés, területrendezés, infrastruktúra fejlesztése. Horgásztanyák létrehozása (csónakkikötő, kabinsor, kiszolgáló infrastruktúra).

□ **Népművészeti értékek:**

Fazekasság, fafaragó, hímzőműhely turizmusba történő bevonása, „élővé” tétele. Programszervezés: turnusokban az oktatás megszervezése, belföldi- és külföldi turisták részére.

TF.3.1 Kitörési pontok a kistérség turizmusfejlesztésében

A térség turisztikai adottságaiból, helyzetéből, meglévő szolgáltatásokból és a fejlesztési célokból indulunk ki, a térségi turizmusfejlesztés legfontosabb kitörési pontjai a turizmusban a következő termékek!

1. Térségi turisztikai egyesület sikeres működtetése

- Turizmusfejlesztés végrehajtásához kapcsolódó intézményrendszer
- Beutaztatás megteremtése
- Turizmusmarketing: Programcsomagok kialakítása, kiadványok, on-line turizmus kialakítása, meglévő turisztikai termékek egységes arculatának megjelentetése és turisztikai termékek értékesítése

2. Rétság a művészeteket támogató város

3. Nógrád gyógyító növényei

4. A „honfoglalók kultúrája”, „ősi szokások”, „fehér táltosok tudománya”,

- Festőművészet, fazekasság, fafaragók, ötvösök, lovas kultúra, művésztelepek, művészeti tematikus utak, kerámia- bemutató helyek, **vártúrák**, korhű ruhákba öltözött szereplőkkel megjelenített események, fesztiválok

5. Lovas, horgász és vadászturizmus:

- az előbbiekre épülő turisztikai programcsomagok kialakítása kiegészítve a működő gyógynövénygyűjtés és feldolgozás hagyományaival

6. Gyógyturizmus és aktív turizmus

Gyógy-, termál- és élményfürdő, „ősi magyar fürdőkultúra”, valamint kapcsolódó egészségügyi intézmények és sportlétesítmények fejlesztése(termál kutak, fürdőfejlesztés új módon),

TF.3.2 Turizmus működéséhez szükséges intézményrendszer létrehozása és hatékony működtetése

Térségi turisztikai egyesület létrehozása és működtetése, beutaztatási és marketingfeladatok ellátására.

A program célkitűzése:

Olyan térségi turisztikai egyesület létrehozása, amely megtervezi, megszervezi, kijánlja és értékesíti a kistérség turisztikai értékeiből szervezett csomagokat. Kapcsolatban van a térség lehető legszélesebb szolgáltatási körével, megfelelő piaci súllyal tud föllépni. Marketingfeladatai közé tartozik a terméktervezés – szervezés – értékesítés mellett a tanácsadás, az egyes szolgáltatásokat biztosító vállalkozók beruházási, minőségfejlesztési, stb. tevékenységének ösztönzése, szakmai segítése is. Ezáltal elősegíti a szolgáltatások körének folyamatos bővítését. **Az alakuló TDM iroda megoldhatja ezt a kérdést, megfelelő térségi együttműködés esetén.**

Térségi turisztikai egyesület létrehozása és működtetése

A fő kérdés, hogyan lehet rábírní a vállalkozásokat, hogy a turizmusból ők is részesedni tudjanak. Ausztriában és Dél-Franciaországban ez egy olyan működő non-profit szervezettel valósul meg, (legegyszerűbb módja a térségi turisztikai

egyesület), amelynek tagjai a turizmusban érdekelt vállalkozások, szolgáltatók, önkormányzat, szállásadók.

Az egyesület munkatársát is maguk közül választják meg, aki turisztikai szakképesítéssel rendelkezik, és sok éves tapasztalattal rendelkezik a helyi ill. térségi turizmusszervezés területén.

A munkáltató az egyesület, ahol a tagok éves tagdíjat fizetnek be részesedés alapján a turisztikai klaszterekhez.

TF.3.3 Rétság – a művészeteket támogató város (művészeti alkotótúrák)

Rétság a művészeteket pártoló város, ahol harmóniában él a képző- és iparművészet a tárgyalkotó népi kultúrával. A művelődési házban méltó bemutatóhelyet kapott a művek és környezetük megértése, az érdeklődőkhöz való közelvitele azonban fejlesztésre szorul, **ezért kiemelt feladat a művészet és a turizmus közös fejlesztése.**

Ennek érdekében fel kell tárnai azokat a térségben található helyeket (parasztházakat, gémeskutakat, szélmalmokat, természeti képződményeket, stb.), amelyeket a művészek festményeikben megörökítettek, vagy megörökíthetnek (a túra során); kialakítani a környező világ olyan túra-útvonalrendszerét, amely élményt adóan tükrözi a festészet világát, képes bemutatni a változásokat, ugyanakkor az útvonal bejárása során a vendégek megfelelő szolgáltatások igénybevételére kapnak lehetőséget. Az út egyes állomásain művészeti infrastruktúra (pl. litográfia műhely) áll rendelkezésre, az út során festő-grafikai eszközök állnak készen a használatra.

Az érintett terület és a kedvezményezettek köre:

A kistérség egésze. A kistérségben működő turizmus által érintettek és azok a szomszédos kistérségek, melyek területei és szereplői érintettek a rétsági kistérségi program megvalósulásában.

TF.3.4 „Nógrád gyógyító növényei“

Tekintve a meglévő adottságokra – hogy e táj a magyar történelem egyik legrégebb lakott területe, ahol nem görög-római alapokon, hanem a népvándorlás népeinek és a honfoglaló magyarságnak kulturális örökségén alapuló települések, szokások, hagyományok találhatóak -- a tiszta, népi eredetű természet - gyógyászati tevékenységet lehet a középpontba állítani.

Újraélesztve a korábban működő gyógynövénygyűjtést és feldolgozás hagyományait, az erre épülő turisztikai programcsomag kialakítása, amelynek kiinduló pontja Rétság városa.

A program célja:

Az újra indítandó Gyógynövény gyűjtő és feldolgozó központ a wellness életformához is szállítja a vadon termő és termesztett növényeket, amelyek májustól

októberig nem csupán megtekinthetők a helyszínen, hanem sokféle közvetlen kapcsolatba is lehet kerülni velük:

- o gyűjtés saját részre, amit helyben megszáritanak, és akár névre szólóan címkézve csomagolnak; a gyűjtés helye pl. a volt gyakorlótér szabadon bejárható része.
- o látogatás a Gyógynövény központban, szakmai vezetés, szaktanácsadás, szaporító-anyag vásárlási lehetősége;
- o 40 órás tanfolyam a termesztett és vadon termő gyógynövények termeléséről és feldolgozásáról.

A szakmai programot kiegészítik turisztikai szolgáltatások:

- látogatás kosárfonó/fafaragó műhelyében, gyógynövény-kosár/tál vásárlás
- gyógyteák kóstolása, tanácsadás
- étkezés a gyógyfüvek felhasználásával
- ménes és lovas-tanya látogatás.
- A helyről szóló kiadvány: tájegységgel, természeti és kulturális értékekkel, népszokások és gasztronómia bemutatásával
- A volt sportöltöző épületek és más, programba vonható épületek renoválása
- Turisztikai programok szervezése

TF.3.5 Az „honfoglalók kultúrája”, „ősi szokások”, „fehér táltosok tudománya”,

- o Festőművészet, fazekasság, fafaragók, kultúra, művésztelepek, művészeti tematikus utak, kerámia- bemutató helyek, **vártúrák**, korhű ruhákba öltözött szereplőkkel megjelölt események, fesztiválok

TF.3.6 Lovas, horgász és vadászturizmus:

- o az előbbiekre épülő turisztikai programcsomagok kialakítása kiegészítve a működő gyógynövénygyűjtés és feldolgozás hagyományával

TF.3.7 Vízre épülő egészségturizmus

TF.3.7.1 Kialakítandó gyógy-forrásra alapuló, gyógy- termál- és élményfürdő, valamint kapcsolódó egészségügyi intézmények és sportlétesítmények fejlesztése, kistérségben található tavakra épített programok.

A projekt célja

Termálvízre, gyógyvízre alapozva, *önálló turisztikai vonzerő kialakítása*, amely meghosszabbítja a szezonidőt, s amely látogatókat vonz mind a helyi lakosság, mind a távolabbról érkezők közül azzal, hogy kikapcsolódási, szórakozási lehetőséget (élményt) kínálnak a szabadidő élvezetes eltöltésére.

A feladat célrendszere

- működő tőke bevonása, a foglalkoztatottság javítása

- új regionális turisztikai vonzerő megteremtése és folyamatos fejlesztése
- új turistarétegek megnyerése a város/kistérség számára
- a városba/kistérségbe érkező vendégek tartózkodási idejének és a turisztikai érdekeltségű vállalkozások bevételeinek növelése.

A végrehajtás módja és feltételrendszere, javaslatok:

A korábban elvégzett (Berkenyén és Nőtincsen) próbafúrások nyomán realizálni kellene a lehetőséget. Rétságon a volt gyakorlótér és laktanya megfelelő területén hidrogeológiai vizsgálatok után javasolható a kútúrás. Egy élményfürdő létesítése magas tőkeigényű, a szolgáltatások ára is magas, ezért fel kell készülni a tőkebevonás szükségességére éppúgy, mint az önkormányzati és befektetői érdekek különbözőségére. Az önkormányzati tulajdonlás a megőrzés, fenntartás, a városközösség kommunális igényeit szolgáló fürdő képét sugallja (ez folyamatos támogatásigénnyel jár). A magántőkét a profitérdekeltség, a bevételek növelésére törekvés, a szórakoztatás, a piaci részesedés növelése, a piaci trendek kihasználását ígérő fejlesztések jellemzik. Kettőjük összhangját nem könnyű, de meg lehet teremteni, mint ezt Zalakaros példája mutatja.

3/IV. A város és környéke integrált fejlődésének elősegítése (telephelyi tényezők megvalósulásához kapcsolódó fejlesztések)

Általános célok

Rétság európai értelemben közepesen fejlett kisváros és földrajzi helyzete alapján a Központi Régióhoz, mint potenciális *növekedési pólushoz tartozik*, a kistérségben élők számára szolgáltatásokat nyújt, munkahelyeket biztosít, vonzóvá tehető a befektetők számára, hírnevével az egész kistérség ismertségét növeli, így társközponti szerepének erősítése kistérségi érdek. A kistérség célul kitűzött harmonikus fejlesztése, első sorban a fejlett iparra, a fejlett - nagy területű - mezőgazdaságra és Rétság adottságaira alapozható, aminek hosszabb távon, a kistérség minden településén hasonló életminőséget kell eredményeznie.

3.4.1 Rétság városi/kistérségi fejlesztő munkaszervezet eredményes és versenyképes működtetése.

A feladat célja:

A kistérségi társulásnak Rétság várossal szorosan együttműködve a kistérség más települési önkormányzataival és mindazokkal, akik érdekeltek a kistérség fejlesztésében és aktívan részt kívánnak venni a területfejlesztési tervezés, és megvalósítás folyamatában, kistérség-fejlesztést és együttműködést szervező

októberig nem csupán megtekinthetők a helyszínen, hanem sokféle közvetlen kapcsolatba is lehet kerülni velük:

- o gyűjtés saját részre, amit helyben megszáritanak, és akár névre szólóan címkézve csomagolnak; a gyűjtés helye pl. a volt gyakorlótér szabadon bejárható része.
- o látogatás a Gyógynövény központban, szakmai vezetés, szaktanácsadás, szaporító-anyag vásárlási lehetősége;
- o 40 órás tanfolyam a termesztett és vadon termő gyógynövények termeléséről és feldolgozásáról.

A szakmai programot kiegészítik turisztikai szolgáltatások:

- látogatás kosárfonó/fafaragó műhelyében, gyógynövény-kosár/tál vásárlás
- gyógyteák kóstolása, tanácsadás
- étkezés a gyógyfűvek felhasználásával
- ménes és lovas-tanya látogatás.
- A helyről szóló kiadvány: tájegységgel, természeti és kulturális értékekkel, népszokások és gasztronómia bemutatásával
- A volt sportöltöző épületek és más, programba vonható épületek renoválása
- Turisztikai programok szervezése

TF.3.5 Az „honfoglalók kultúrája”, „ősi szokások”, „fehér táltosok tudománya”,

- o Festőművészet, fazekasság, fafaragók, kultúra, művésztelepek, művészeti tematikus utak, kerámia- bemutató helyek, **vártúrák**, korhű ruhákba öltözött szereplőkkel megjelenített események, fesztiválok

TF.3.6 Lovas, horgász és vadászturizmus:

- o az előbbiekre épülő turisztikai programcsomagok kialakítása kiegészítve a működő gyógynövénygyűjtés és feldolgozás hagyományaival

TF.3.7 Vízre épülő egészségturizmus

TF.3.7.1 Kialakítandó gyógy-forrásra alapuló, gyógy- termál- és élményfürdő, valamint kapcsolódó egészségügyi intézmények és sportlétesítmények fejlesztése, kistérségben található tavakra épített programok.

A projekt célja

Termálvízre, gyógyvízre alapozva, *önálló turisztikai vonzerő kialakítása*, amely meghosszabbítja a szezonidőt, s amely látogatókat vonz mind a helyi lakosság, mind a távolabbról érkezők közül azzal, hogy kikapcsolódási, szórakozási lehetőséget (élményt) kínálnak a szabadidő élvezetes eltöltésére.

A feladat célrendszere

- működő tőke bevonása, a foglalkoztatottság javítása

csoportot és hatékony munkaszervezetet célszerű működtetnie (megfogalmazódott egy független és non-profit kistérségi kht létrehozása, ez a további működés során meggondolásra kerülhet. Ebben az esetben a Munkaszervezet vállalkozói forrásokkal is dolgozhatna, valós gazdasági szereplőként) A működés és az infrastruktúra biztosítása kistérségi szintű. Működési területe a teljes kistérség, székhelye Rétság Polgármesteri Hivatala, de minden településen rendszeresen információs, tanácsadó, marketing szolgáltatást nyújt.

A **Munkaszervezet feladata**, az elfogadásra került kistérségi/városi területfejlesztési stratégiai program és operatív (minta) program alapján leegyeztetett operatív programok és projektek kidolgozása, ezek végrehajtásának és ellenőrzésének szervezése. Emellett a kapcsolódó fejlesztési célokra vonatkozóan az önkormányzati és a befektetői pályázati anyagok készítése, informatikai, tanácsadói és marketing szolgáltatás szervezése, működtetése, idegenforgalmi promóció, rendezvényszervezés és értékesítés, továbbá tájékoztató, képzési programokat szervezése, a környező kistérségekkel, a megyei és regionális munkaszervezetekkel való kapcsolattartás, információgyűjtés és szolgáltatás, valamint a kistérségi területfejlesztési döntések előkészítése. A kistérségi feladatok eredményes ellátása érdekében – helyet biztosítva – együttműködik a területfejlesztést érintő tevékenységet végző menedzserekkel, falugazdászokkal, szakértőkkel, szolgáltatókkal.

3.4.2. A városi/kistérségi együttműködést segítő civilszervezetek, kulturális egyesületek tevékenységének növelése.

A feladat célja: A város és a kistérségi társulás prioritást ad a kistérségi jellegű szerveződéseknek, civil együttműködéseknek. Elérendő cél a városi/kistérségi identitás és kohézió erősítése a helyi társadalomban. A civil szféra, jellemzően települési szerveződésű, beleértve a kulturális (pl. városszépítő) egyesületeket is, ez természetes. A lokalitás fontosságának hangsúlyozása mellett a kistérségi identitást is indokolt támogatni, hiszen Rétság és a környező települések együttese együtt élő települési közösségként fogható fel.

3.4.3 Korszerű, Rétság központú kistérségi információs rendszer kialakítása.

A feladat célja:

A jelen, és a jövő tudásalapú társadalmá és gazdasága számára az információs szükséglet kielégítéséhez szükséges információs rendszer kialakítása, a meglévő elemek és hálózatok (rétsági informatikai gerinchálózat, az „intelligens város” program, Teleház program, stb.) figyelembe vételével. Az informatikai igényekre (képzés, oktatás, gazdaság, szolgáltatások, kultúra, stb.) építve fejleszthető rendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a globális rendszereknek a kistérségi érdekek szolgálatába állítását. A rendszer kialakítását vállalkozás keretében célszerű megoldani az önkormányzatok részvételével. A kistérségi információs rendszer hozzájárul az „intelligens” régió, megye megvalósulásához, az ismeretek széleskörű terjesztéséhez, a kistérségi identitás és kohézió megteremtéséhez.

3.4.4 Külső kapcsolatok erősítése, kistérségi marketing-, összehangolt idegenforgalmi termékcsomag-, és rendezvényturizmus kialakítása

A feladat célja, szükségességének indokolása:

A kistérségi kohézió erősödéséhez, hosszú távon való érvényesüléséhez fontos rész cél megvalósításáról van szó. Ez a feladat összehangolt marketing tevékenységet fog át. Az alprogram fejlesztési céljait együtt kezelve kell kijávanlani, mégpedig célszerűen akkor, amikor "lesz mit felmutatni" az együttműködő kistérségnek. A marketing egyre fontosabb a városok és térségek közötti versenyben. A megfigyelések szerint annak a térségnek van nagyobb esélye, amely települései összehangoltan, idegenforgalmi és gazdasági termékcsomagot ajánlanak ki. Jelenleg a turisztikai tevékenység összehangolatlan, és a létesítményi feltételek sem alakultak ki teljesen. **A most alakuló TDM iroda jó alap lehet a feladat megoldására.**

3.4.5 „Kihelyezett” korszerű szakképző-helyek, szakképzés, továbbképzés megvalósítása az Ipari Parkra alapozva.

A program célja:

Az EU-ban terjedő elv, a "tanulás egy életen át" alkalmazása a hazai gyakorlatban. Az EU ismeretek átvétele, és gyakorlati adaptálása. A foglalkoztatás bővítéséhez szükséges az álláshely-teremtő és -kínáló munkáltatók igényeinek való megfelelés a versenyképesnek bizonyuló ágazatokban. Ehhez megfelelő felkészültségű munkaerő szükséges, melyet decentralizált szakképző hálózat segíthet. A kistérség mintaértékű kezdeményezése lehet egy hosszú távon érvényesülő program, melynek első eleme a decentralizált posztgraduális szakképzés - melyet az informatikai alapú távoktatás egészít ki. A program decentralizált szakképző és továbbképző hálózat kialakítására, ennek egy lehetséges megoldási formájára, a teleházak mintájára megvalósuló távoktatási intézmények létrehozására irányul.

3.4.6 Városmarketing feladatok

Városmarketing fejlesztésének témakörébe az alábbi programok megvalósítása szükséges:

- A város menedzsment funkcióinak fejlesztése: a városfejlesztéssel kapcsolatos tervezés, érdekérvényesítés, intézményi háttér és partnerség fejlesztése.
- A város imázsának javítása: hosszútávon a város és a térség karakterikus arculatának kialakítása és tudatosítása a célcsoportok körében.
- Külső és belső kommunikáció fejlesztése: a helyi szereplők közötti kommunikáció, partnerség és együttműködés fejlesztése, és a város külső partnereivel való kapcsolat erősítése.

3.4.7 Az elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiában foglalt, gazdaságfejlesztési irányú feladatok megvalósítása.

3.4.8 Egyeztetési folyamat

- **Rétság Város Ipari Park fejlesztésének egyeztető fórum**
- **Rétság Város mikro-kis é közép vállalkozásainak egyeztető fórum**
- **Rétság város civilszervezeteinek, egyházi és társadalmi intézményeinek egyeztető fórum**

Kérem a Tisztelt Képviselő Testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és fogadja el a további munka alapjául.

Rétság, 2011. január 14.

/: Mezőfi Zoltán :/
polgármester